

12. Závěr

Zahájení trestního stíhání je mezníkem, který odděluje předprocesní stadium trestního řízení od stadia procesního, a je počátkem tzv. přípravného řízení (pokud již nezačalo provedením neodkladných a neopakovatelných úkonů). Důvodem, proč jsem si toto téma zvolila je skutečnost, že se jedná o zajímavou a důležitou problematiku, která má v průběhu trestního řízení nezastupitelné místo, neboť pouze řádné a bezchybné zahájení trestního stíhání je předpokladem pro zdárný a plynulý průběh navazujícího trestního řízení, včetně řízení před soudem. Cílem mé práce bylo předložit ucelený pohled na problematiku institutu zahájení trestního stíhání, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo.

Usnesení o zahájení trestního stíhání je rozhodnutím příslušného orgánu činného v trestním řízení, jehož obsah má zásadní vliv na celý další průběh trestního řízení, jeho rychlost a výsledek. Důvody k jeho vydání musí splňovat podmínky stanovené v ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu a jeho obsahové náležitosti vyhovovat ustanovení § 134 trestního řádu. Jelikož je proti němu přípustná stížnost, obviněnému je dána možnost ihned na počátku trestního stíhání se k němu vyjádřit a uvést proti obvinění své námitky. Na druhé straně policejní orgán, případně státní zástupce, může na takové námitky okamžitě reagovat, a jsou-li důvodné, zaměřit na ně svou pozornost při vyšetřování. Pokud by usnesení trpělo nějakou podstatnou vadou, která by v přípravném řízení nebyla včas odstraněna, mohlo by to mít za následek zmaření všech vyšetřovacích úkonů, které byly po jeho vydání provedeny, nutnost jejich opakování, a v případě podání obžaloby by takový nedostatek mohl být důvodem k opakování některých úkonů, nebo dokonce k vrácení věci do předprocesního stadia trestního řízení a důvodem k provedení celého trestního stíhání znovu.

Je proto nezbytné, aby policejní orgány měly potřebné znalosti a zkušenosti pro realizaci tohoto institutu a při zahajování trestního stíhání a formulaci usnesení dbaly zejména na nezaměnitelné vymezení skutku, objektivní a subjektivní stánky skutkové podstaty trestného činu a přitom respektovaly všechny požadavky a podmínky, které trestní řád pro zahájení trestního stíhání stanoví.

Obdobně státní zástupce, který nad věcí vykonává dozor, by měl vždy pečlivě zkoumat, zda usnesení o zahájení trestního stíhání, které mu policejní orgán předkládá, má všechny zákonem požadované náležitosti, zda jeho vydání je dostatečně odůvodněno, zda jeho odůvodnění je přezkoumatelné, a v případě podání stížnosti při přezkoumávání napadeného usnesení a řízení, které jeho vydání předcházelo, před vydáním svého rozhodnutí objektivně hodnotit námitky vznesené ze strany obviněného.